

José Guerrero
A propòsit del paisatge

50 Años Fundación
MAPFRE

**KBr Fundación MAPFRE
Barcelona**

José Guerrero. A propòsit del paisatge

Seu: KBr Fundación MAPFRE

Avenida del Litoral, n.º 30, 08005 Barcelona

Dates: Del 15 de febrer al 18 de maig

Comissari: Marta Gili

Imatges en alta resolució: <https://noticias.fundacionmapfre.org/wp-content/uploads/2025/01/Imagenes-Jose-Guerrero.zip>

Comunicación Fundación MAPFRE
Cristina Bisbal Delgado
665 430356
mcbisb1@fundacionmapfre.org

Imatge de la portada:

José Guerrero

BRG-071, 2022

Impressió de pigments sobre paper de cotó

Gentilesa de la Galería Alarcón Criado

© José Guerrero, VEGAP, Madrid, 2025

DESTACAT

Fundación MAPFRE presenta la primera gran exposició monogràfica de l'artista granadí José Guerrero, que des de fa vint anys explora la relació del paisatge natural, arquitectònic i arqueològic amb l'activitat humana i el pas del temps. Amb el títol *A propòsit del paisatge*, la mostra, comissariada per Marta Gili, inclou també una nova obra duta a terme per l'artista als carrers de la medina de Fes, al Marroc, gràcies al suport de Fundación MAPFRE.

L'AUTOR

Arquitecte tècnic de formació, José Guerrero (Granada, 1979) va iniciar els estudis de fotografia a la Escuela de Arte de Granada. L'any 2005 va rebre la beca Joven Autor Andaluz de Caja San Fernando, gràcies a la qual va desenvolupar la sèrie «Efímeros», en la qual elabora un registre contemporani de la ruïna i la fragmentació. Amb aquesta sèrie ja comença la seva recerca fotogràfica sobre el paisatge i l'espai, aspecte que esdevindrà una de les claus de la seva obra.

Hereu de l'estètica i la poètica de fotògrafs tan dispars com l'italià Luigi Ghirri o el nord-americà Robert Adams, i d'arquitectes com el mexicà Luis Barragán, Guerrero s'interessa pels espais del límit i per les tensions que hi troba: entre el rural i l'urbà, el document i l'abstracció, l'objecte i la seva representació, la fotografia i la pintura, la llum i l'ombra. Així doncs, la seva obra s'allunya del relat concret i esdevé una prosa poètica creada a partir de la seqüenciació d'imatges, l'ús significatiu de la llum, el color o l'atmosfera, elements amb els quals, amb una gran dedicació, construeix les seves imatges.

José Guerrero

Interestatal 80 (Casa a prop de Wendover), Utah, 2011; De la sèrie After the Rainbow
Impressió de pigments sobre paper de cotó

Col·leccions Fundación MAPFRE

© José Guerrero, VEGAP, Madrid, 2025

Ha rebut diversos premis i beques pels seus treballs —Fundación ENAIRE (2022), Pilar Citoler (2017), Purificación García (2008), Generaciones (2008), Iniciararte (2007 i 2010)— i ha estat artista resident al Col·legi d'Espanya a París (2008) i a l'Acadèmia d'Espanya a Roma (2015). La seva obra ha estat exposada, entre altres institucions, al Centro Andaluz de Arte Contemporáneo de Sevilla i als centres Matadero i Tabacalera, a Madrid. El 2015, el Centro de Arte de Alcobendas va acollir la seva exposició individual *After the Rainbow*. Entre el 2019 i el 2020 es va presentar *Paisajes del límite* al Museo Patio Herreriano de Valladolid (2019-2020), i també va exposar el 2020 a la Sala Vimcorsa de Còrdova sota el títol *José Guerrero: Trabajos 2002-2020*. La seva obra forma part de les col·leccions de la Universitat Estatal i el Center for Creative Photography d'Arizona, del CAAC (Centro Andaluz de Arte

Contemporáneo), del Banco de España o de la Fundació Foto Colectania, a més de la Fundación MAPFRE.

L'EXPOSICIÓ

En el conjunt de la seva obra, José Guerrero (Granada, 1979) concep el paisatge com una entitat activa i dinàmica on la sociopolítica, la cultura i l'imaginari col·lectiu s'entrellacen de manera intrigant. L'estratificació del temps i de la memòria, juntament amb els signes visibles de l'encreuament i la superposició de diverses cultures, són temes recurrents en l'obra d'aquest artista.

Per a Guerrero, com per a molts artistes de la seva generació, fotografiar un territori, un paisatge o un lloc implica interessar-se per les relacions de proximitat, les alteracions i les tensions que hi ha inscrites, rebutjant així la concepció moderna del paisatge com quelcom merament natural i aliè a nosaltres.

La seva producció artística es caracteritza per una acurada organització en sèries, que construeixen un mosaic fluid de significats. En els políptics de Guerrero, aquesta serialitat està associada, més que no pas a la repetició, a la celebració de la diferència, de manera que construeix un paisatge que actua com a personatge, tant intervinent com intervingut.

En algunes de les seves sèries, Guerrero utilitza de manera intencionada certs convencionalismes del paisatge natural i arquitectònic heretats de la fotografia moderna, com els horitzons marcats, la teatralitat del cel i els núvols o la saturació dels colors. Aquest enfocament convida l'espectador a experimentar una fascinació i un confort davant d'allò que sembla conegut. Un cop creat aquest espai de reconeixement, el veritable repte rau a desxifrar les intencionades interaccions entre la realitat i la ficció que proposa l'autor,

orientades a provocar una renovació de la mirada, més enllà de la simple contemplació.

L'exposició —constituïda per 138 fotografies i un audiovisual coproduït per l'autor amb el compositor Antonio Blanco (Jerez de la Frontera, 1979)— segueix un recorregut narratiu teixit per diversos fils conductors que es pleguen i despleguen contínuament: des de la representació fins a l'experimentació, des de la llum fins a la foscor, des de la transparència fins a l'opacitat i des del document fins a l'abstracció. L'itinerari de l'exposició es divideix en sis seccions: *Horitzons*, *Carrara*, *Arqueologies*, *Bretxes*, *BRG* i *GFK*.

José Guerrero

La Mancha #01, #02, 2009;

Díptic

Impressió de pigments sobre paper de cotó

Col·lecció particular

© José Guerrero, VEGAP, Madrid, 2025

HORITZONS, línia imaginària que no existeix en cap mapa

Diverses sèries componen l'inici d'aquesta exposició en les quals l'horitzó, aquesta línia imaginària que no existeix en cap mapa, no tan sols marca la separació entre el cel i la terra, sinó també entre el silenci i el buit. En podem trobar un exemple en les fotografies de grans extensions de camps sembrats fins als límits de l'horitzó (sèrie «La Mancha», 2009-2012), matisats amb

diferents tonalitats d'ocres que evocuen les temporalitats dels cultius; o en els coberts, les barraques o petites construccions provisòries, que suggereixen les relacions d'interdependència vives i significatives entre la natura i l'ésser humà. O les tanques, els límits i les closes que separen els terrenys en maneres de propietat i de veïnatge, que suggereixen que l'organització del paisatge és una qüestió ecològica, econòmica, social i política de primer ordre.

A «Efímeros» (2003-2006), José Guerrero s'interessa, precisament, per l'anàlisi visual dels processos de sedimentació i d'estratificació de les construccions humanes que configuren l'organització de certs paisatges urbans, des del centre fins a la perifèria, des del passat fins al present.

José Guerrero

Caseta i piscina, Jaén, 2007; de la sèrie Andalusia

Impressió de pigments sobre paper de cotó

Gentilesa de la Galería Alarcón Criado

© José Guerrero, VEGAP, Madrid, 2025

CARRARA, la foscor del subsol

Les pedreres de Carrara, situades a la regió italiana de la Toscana, són conegudes des de fa segles per la qualitat del seu marbre blanc, però també com a exemple de l'explotació massiva dels recursos naturals.

A «Carrara» (2016), José Guerrero explora tant les sedimentacions geològiques com les seves evocacions històriques. L'opacitat de les parets de la pedrera i la seva majestuosa presència vertical evocuen l'opressió de l'excavació de les profunditats de l'abisme. Lluny de la blancor cristal·lina que s'associa tradicionalment al marbre, en les fotografies d'aquesta sèrie es respira un aire misteriós i commovedor, com si les parets llises i polides de la marbrera poguessin explicar els seus secrets del passat i del present. Quan Guerrero fotografia la pedrera de Carrara, ni la blancor del marbre ni la seva miríada de llums cristal·lines són presents en les imatges: tan sols s'hi albira la foscor del subsol.

José Guerrero

Carrara #04, 2016

Impressió de pigments sobre paper de cotó

Col·leccions Fundación MAPFRE

© José Guerrero, VEGAP, Madrid, 2025

ARQUEOLOGIES, l'estratificació del temps, la memòria i la cultura

En el seu interès per l'estratificació del món subterrani i per la superposició de capes de temps, memòria i cultura, José Guerrero s'endinsa en les arqueologies del passat i del present.

Un dels eixos vertebradors de l'itinerari de l'exposició és la projecció de l'audiovisual *Roma 3 Variazioni* (2017), que Guerrero va fer conjuntament amb el compositor Antonio Blanco (Jerez de la Frontera, 1979) durant la seva estada a l'Acadèmia d'Espanya a Roma. Filmat a l'interior subterrani de l'aqüeducte de Claudi, en el corrent d'un afluent del riu Tíber, i en una gruta a la vora del Mediterrani al sud d'Itàlia, el vídeo presenta un trajecte d'imatges i de sons misteriosos que, en paraules dels autors, «construeixen una dramàtúrgia en tres actes, en una seqüència relacionada metafòricament amb les idees d'origen, trànsit i final o renéixer».

Des de la frenesia de la velocitat fins a la tranquil·litat de la contemplació de la llum, la singularitat del film *Roma 3 Variazioni* rau en la forma, alhora fluida i estrepitosa, per la qual deambulen el temps, el so i les imatges, sumint l'espectador en un abisme màgic i suggeridor.

BRETXES, promeses de llum

Entroncada formalment amb *Roma 3 Variazioni* i «Carrara», la sèrie fotogràfica «Brechas» (2020-en curs) sintonitza a la perfecció amb la recerca que fa l'artista dels límits de la percepció del paisatge mitjançant una composició vertical, en la qual s'albira un cert horitzó com a possible promesa de llum. José Guerrero inicia aquesta sèrie fotografiant en una pedrera calcària entre Huéscar i Castril, a Granada, i prolonga aquest treball, amb motiu d'aquesta mostra, en els estrets carrers de la medina de Fes, al Marroc. Per mitjà d'enquadraments exagerats, de geometries i escales

precises, Guerrero cartografia el territori des del sòl cap al cel, delineant la metamorfosi constant d'una llum capaç de revelar, amb un sol esclat, el real i l'imaginari.

José Guerrero

Bretxes #07, #08, #05, 2024; Tríptic Bretxes III

Impressió de pigments sobre paper de cotó

Gentilesa de la Galería Alarcón Criado

© José Guerrero, VEGAP, Madrid, 2025

BRG, artificis de la percepció

Entre el 2017 i el 2018, l'autor va fer dos viatges a Mèxic i hi va descobrir, amb admiració, l'obra de l'arquitecte mexicà Luis Barragán (1902-1988). Les fotografies *Barragán #01* i *Barragán #02* van ser fetes, respectivament, a la piscina de la Casa Gilardi i a l'ull de l'escala de la seva Casa Estudi, totes dues construïdes i dissenyades per l'arquitecte. Seduït pel resultat abstracte i gràfic d'aquestes dues imatges, José Guerrero va decidir de fer un gir essencial en la seva obra amb una nova sèrie de fotografies, titulada «BRG», fetes a partir de maquetes construïdes per l'autor mateix, inspirant-se tant en el treball arquitectònic de Barragán com en la pintura metafísica de Giorgio de Chirico.

És així que introdueix, per primera vegada en el seu cos de treball, la qüestió de la desconfiança crítica en la veracitat de la fotografia i els artificis de la percepció, destacant les línies que voregen i les vores que limiten una arquitectura fictícia però plausible.

José Guerrero

BRG-331, 2024

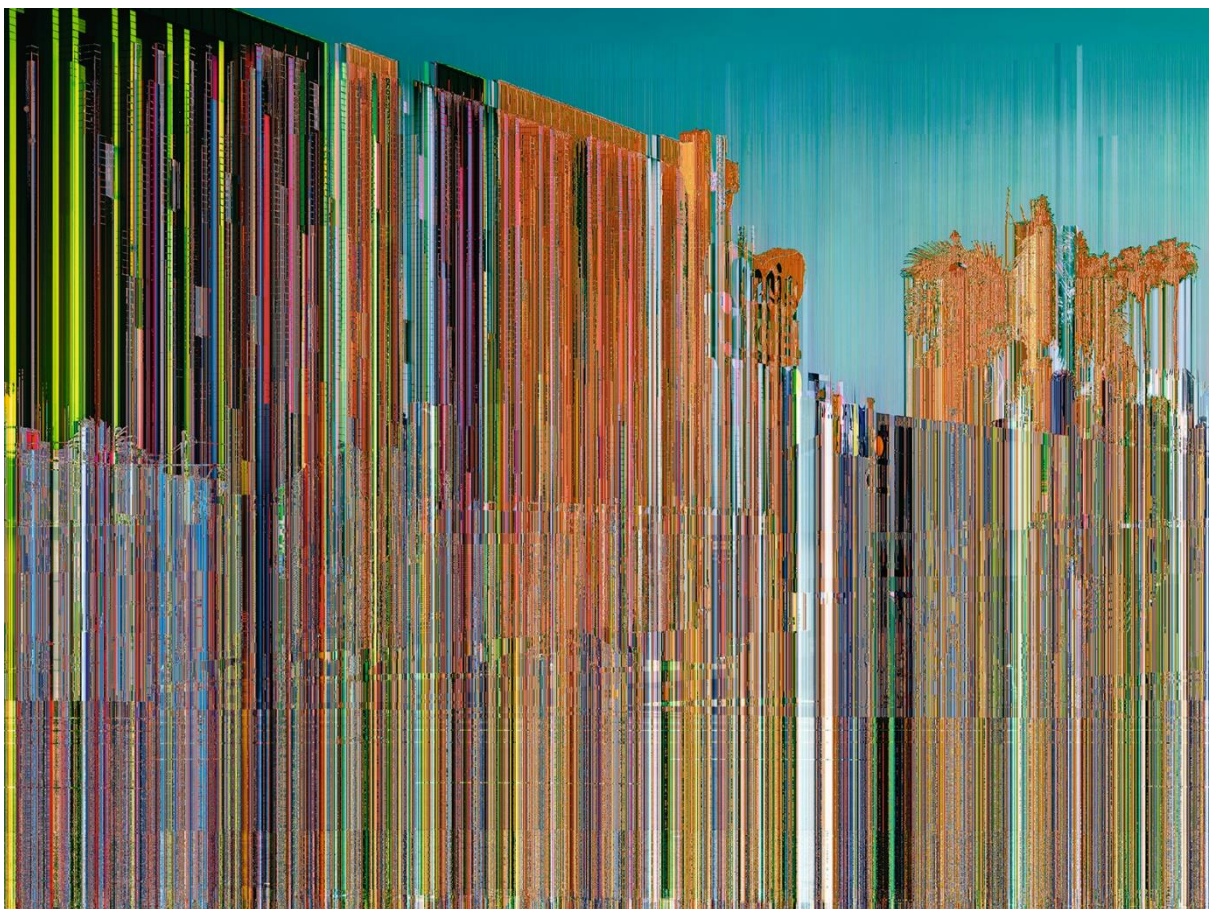
Impressió de pigments sobre paper de cotó

Gentilesa de la Galería Alarcón Criado

© José Guerrero, VEGAP, Madrid, 2025

GFK, transparències i opacitats del paisatge

La trajectòria de l'obra de José Guerrero, entre el document i l'abstracció, recorre el conjunt d'aquesta exposició. Una de les seves sèries més recents, «GFK» (2024-en curs), impresa en gran format en forma de tapís o de tela, parteix d'errors arbitraris en la codificació de l'arxiu digital en el moment de la presa fotogràfica. Mirant atentament la textura mateixa d'aquestes obres, podem albirar l'absència del paisatge, que s'intueix però en la seva mateixa opacitat.

José Guerrero

GFK #001, 2024

Impressió UVI sobre lli

Gentilesa de la Galería Alarcón Criado

© José Guerrero, VEGAP, Madrid, 2025

EL CATÀLEG

El catàleg que acompanya l'exposició reproduueix totes les imatges exposades. S'hi inclou un assaig sobre l'obra de José Guerrero escrit per la comissària de la mostra, Marta Gili, historiadora de la fotografia i comissària independent. Es completa amb un text sobre la història del paisatge en les arts visuals de Marta Llorente, catedràtica de Teoria i Història a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona, i amb un altre del crític d'art i comissari independent Lorenzo Bruni, que ofereix claus per entendre l'obra de Guerrero en el context de l'art contemporani actual.

